1889. Tizennyolczadik évfolyam.

TORONTÁL.

34-ik szám. Vasárnap, augusztus 25-én.

Vegyestartalmu hetilap. — A megye közlönye.

Megjelen minden vasárnapon.
Előfizetési ára: Egész évre 6 frt. fél évre 3 frt. negyed évre 1 frt 50 kr.
Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyv- és könyomdája Nagy-Becskereken. hová az előfizetési pénzek és igtatási dijak küldendők.
Hirdetések és mellékletek minden nyelven vétetnek fel a kiadóhivatalban. Kéretik az igtatási dijakat az igtatmányokkal együtt legfölebb *szerda reggeli 10 óráig* beküldeni. mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hirdetések: A nm. m. kir. belügyministerium határozata értelmében a hivatalos hirdetések *bérmentve és előlegesen beküldendő közlési dija* 1875. év első napjától kezdve következőleg allapittatott meg:
100 szóig *egyszer* közölve és egy a hirdetést igazoló lap 1 frt 67 kr.
200 „ „ „ „ „ „ „ „ „ 2 „ 67 „
300 „ „ „ „ „ „ „ „ „ 3 „ 67 „
400 „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4 „ 67 „
500 „ „ „ „ „ „ „ „ „ 5 „ 67 „
és igy tovább minden megkezdett 100 szóért 1 frttal több.

Magán hirdetések: A 4-hasábos garmondsor első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.
Alulirt kiadóhivatalnak van szerencséje, a tek. szolgabiróhivataloknak, községeknek és magán hirdetőknek tudtára adni, hogy nem helybeli hirdetések csak akkor vétetnek fel, legyenek bár azok hivatalos vagy magán hirdetések, ha a hirdetési dijat az itt közölt tarifa szerint a hirdetéssel együtt beküldik, vagy pedig kötelezik magukat, a kiadóhivatal által *utánvét* mellett feladott nyugtát és támpéldányt a postán mindenkor kiváltani.
A „Torontál" kiadóhivatala.

A helyzethez.

A berlini fényes napoknak és augusztus 18-ának ezen áldott napnak, mely e széles királyság népeit egy családdá egyesiti, visszfénye alatt élünk még mindig s fogunk még sokáig élni. Ez ünnepnapon egész leküzdhetetlen vonzerejét megmutatta a dinasztikus kötelék, mely a legkülönbözőbb népeket, meggyőződéseket és aspirácziókat fogja körül, hogy feloldhatlanul füzze őket össze e g y nemzetté, e g y politikává. Minden hang, egyet sem véve ki, egyugyanazon összhangban olvadt össze, minden szó egy-ugyanazon tiszta s önzetlen érzelemmel volt tele és e magasztos órában mindnyájunknak csak egy imája volt: „Éljen a király! Éljen a haza!" Ellenségeink tapasztalhatták, hogy a mig Szt. István koronája ily uralkodó fejét ékesiti, minő Ferencz-József: lesznek ugyan különféle néptörzsek, de p o l i t i k a i n e m z e t c s a k e g y lesz a nagy Magyarország áldott földén, egy egységes nemzet, tiszta s őszinte hazaszeretet által összekötve, egyesitve azon mély meggyőződés által, hogy mind e törzsek és népek nem állhatnának fenn, szabadságban s biztonságban nem fejlődhetnének az alkotmányos monarchismus nélkül.

E z a tény az, mi monarchiánknak azt a kiemelő rangot adja, melyet az európai konczertben elfoglal, ha nem lenne királyunk, — irja a „Pester Correspondenz", — ha nem élveznők a szerencsét, hogy Ferencz-Józsefnek oly felette vonzó, minden uralkodói erénytől áthatott egyénisége disziti a trónt, Németország soha nem szerezte volna meg szövetségünket, a világon legelsőnek s leghatalmasabbnak elismert nagyhatalom soha el nem fogad bennünket a békeliga egyenjogu társának. A keleti népek sem hajoltak volna meg soha prestige-ünk előtt, soha sem érezték volna magukat oly Magyarországhoz vonzatni, mely más regime alatt élt volna, mint az alkotmányos monarchia, főkép Magyarország királyának Ausztria császárával való ugyanazonossága által támogattatván és erősittetvén a hármas szövetség által, melyet ez ország számára Ferencz-Józsefen kivül más meg nem szerezhetett volna.

Vannak igazságok, ha még oly ismeretesek és általánosan elismertek is, hasznos dolog időről-időre hangsulyozni. És vannak idők, melyek alkalmasak, sőt éppen indikálva vannak arra, hogy alattuk bizonyos igazságok az egyetemességnek emlékezetébe hivassanak. A mult augusztus 18-ának, a jelen Szt. István napnak s a közelgő Lajos napnak, eme jelentőséges napoknak alkalmából akarta a „Pester Correspondenz" a fenn kifejtett, a nemzet vérébe, az összes politikusok lelkiismeretébe átment igazságot nyomatékosan hangsulyozni.

Szeretjük és tiszteljük a dicső 1848-iki eszméket és mélyen érzett loyalitással tekintünk a tisztes aggastyánra, a szabadság és demokráczia ama dicső eszméinek legnagyobb megtestesitőjére: de mindamellett m i n d e n magyar őszintén szereti királyát és Kossuthnak legtüzesebb bámulója is állami létezésünk alapteltételének tartja a monarchismust, nem kevésbbé a testvéri egyetértést Ausztriával és a szövetséget Német- és Olaszországgal, ezt a legerősebb és legmegbizhatóbb kezességét a békének s nagyhatalmi állásunknak.

És mindnyájan, egyetlen kivétel nélkül, mindnyájan, elidegenithetlen szeretettel csüggünk Szt. István koronáján s annak felséges viselőjén.

Jegyzői szakelőadások.

A községi és körjegyzők minél magasabb és alaposabb kiképzése felett a legujabb időben az érdekelt lapok hasábjain sokszor megujuló czikkek jelentek meg, melyeknek jó része mind a körül forgott, hogy a jegyzői pályára készülő egyénektől megkivántassék iskolai képzettség követeltessék és a szakpályára előkészülés egy felsőbb — ugy mondják — akademián nyerjen folytatást s csak az innen kikerült gyakorlati évet töltött egyén tehessen jegyzői vizsgát s foglalhasson állást.

Mindezen eszmék igen szépek, valahára helyén valók is volnának — szükségesek is! és ezeket magam is osztom s feltétlen hive vagyok.

Azonban az ezen thema felett meg megujult czikkek figyelmen kivül hagyták azt, hogy hát addig mig ezen szép eszméket kormányunk figyelembe veszi s talán majd meg is teremti, addig mit tegyünk a czél felé való haladásban? Elismerik a mostani czélra nem vezető helyzet ferdeségét, de expediensről nem szólnak.

Csak a napokban olvastam, hogy Zichy József gróf pozsonyi főispán terjeszté elő amaz eszmét, hogy addig, mig a fentiek megvalósittatnának a jegyzői pályára készülök számára esti szakelőadásokat rendeznek be egyik vizsgabiztosi vagy a másikig; inditványa köztetszéssel fogadtatott s a részletes programm előterjesztésére fel is kéretett.

E sorok irója nem akar kérkedni, de annyira sem álszemérmes, hogy ki ne jelentse, miszerint ő már a mult évben a fenti eszmék felett czikkezve, a pozsonyi főispán most tett inditványát is hangoztatá; azonban az erről szóló czikk az illető szaklap szerkesztőjének papirkosárban maradt s a czikk illetve a pozsonyi főispán mostani inditványával teljesen azonos felhivásra a válasz „sub rosa" csak az lett, hogy: „czélra nem vezető s hogy — miért mondani is felesleges."

Hogy az inditványom akkor sem felesleges, sem alapnélküli nem volt, bizonysága a pozsonyi főispán jelen inditványa: — a mi mindenesetre kellőleg pártolva létesülni is fog s meg is hozza a maga édes gyümölcsét.

Ugyanazért, midőn a fentieket ezen lap hasábjain registrálnám, nem veszi tőlem rosz néven a megye jegyzői kara, ha én, ki csak voltam jegyző, szót emelek s felhivom figyelmüket arra, hogy a pozsonyi főispán inditványát ők is magukévá tehetnék, egyleti gyülésükön vagy más e végett tartandó gyülekezeten a dolgot megvitathatnák s e megkezdésre kiterjedőleg itt a megye székhelyén szintén az esti órákban az e pályára készülők számára esti előadásokat rendezhetnének be.

Quo modo? kérdék, azonképen hogy azok az ifjak, kik a jegyzői pályára lépnek, bizonyára azon időre, mig e szakelőadások a megye székhelyén tartatnak, itt hol a biróságok s a főbb hivatalok összpontositva vannak, lelnek oly alkalmazást, melyből magokat fentartanák.

Az egyes tárgyak előadását pedig az illető szakhatóságok személyzetének hiszem bármely tagja is szivesen meg fogja tenni a közjó érdekéért ingyen, de maga a megyei tisztviselői kar — bár személyesen csak alig egy-két tagját ismerem — meg vagyok győződve róla, hogy az eszme kivitelében segédkezet fog nyujtani, — sőt merem hinni, hogy e megyének közszeretetben álló főispánja s nemes jóra törekvő alispánja e végett még hivatalból is nem fog késni intézkedni.

Hogy mik lennének az előadandó egyes tárgyak, azt megállapitani már e tárgyban enquettirozó bizottságnak volna a feladata.

Helyiségül feltétlen hiszem, hogy bármely hatóság vagy közintézet, egyesület át fogja engedni egyik-másik nélkülözhető szobáját vagy termét.

A felmerülhető csekély kiadásokat pedig szivesen fogják viselni a hallgatók, de azt is merem hinni, hogy a megyei jegyzői egylet is, sőt egy kellő támpontokkal érvelt kérvényre a megye közönsége is.

Lehet, hogy sokak előtt az eszme kivihetetlen, de jó akarat és az teljesülni fog s ha megindult csak egyhelyt, mozgalomra kelnek a többi megyék s ezeket látva majd a magas kormány gondja erre is ki fog terjedni — és hogy terjedjen mielőbb s hozza meg a kivánt eredményt — kivánom.

H. J.

Kisdednevelési országos tárlat.

A ki ismeri a Kárpátoktól az Adriáig a paloták s kunyhókban lakók érzelmeit, az a nemzeti jólét és nagyság felé lassu haladás okát kétségkivül abban látja, hogy hazánkban a lakosság számához arányitva a nagy buzakereszek száma a kevés, hanem az apró sirkereszek száma nagy. Megdöbbenve tapasztalhatja hazánkban mindenki,

---

TÁRCZA.

Kedves Ginám!

Ide s tova düllöngő betüidből látom, hogy nem mindennapi megindultság közepett vetetted a papirra e sorokat, a melyekben tudatod velem, hogy kéröd akadt és megállapitandó jövőd tekintetéből, tanácsomat kéred.

Köszönöm bizalmadat! Ugyanez alkalommal jövendőbelid külsejét is lerajzoltad előttem. Sugár, csontos, 32 éves, kopasz, kékszemü, görög orru, nagyfülü (vigyázz, mert ez hosszu életre mutat) keskeny, de hosszu lábu, ugyanolyan kezü, kissé selypit (talán valami magnás szerelem gyermeke) beszél németül és francziául, szereti a czigányzenét és veresbort; érettségi vizsgát tett, bir kétszáz láncz földdel, éppen annyival a mennyivel te rendelkezel, szeret csinnal öltözködni, ismeri Petőfit és Arany Jánost, nagy barátja mindennemü sportnak, kivéve a velocipedet, a melyen majd nyakát törte.

A házas életre nézve mindenekelőtt halld elveimet. Ha leány gyermekeim volnának, a mitől a gondviselés megőrzött, mert inkább bi tyuk, mint három leány, következőleg intézkedném.

A gentry szereti a változatosságot, azért inkább egy körjegyző, mint egy kétszáz lánczos földes ur. A ki urnak született szereti az urhatnámságot. Négy év alatt lakomák, szórakozási vágyak és különnemü mulatságok mellett, a 200 láncznak ugy a nyakára lehet hágni, mint valami pulykának. Egyszer csak azt veszi észre a házaspár, hogy olyan czigány családdá fajult, a mely faluról-falura kénytelen járni, hogy megélhessen. A gazdagabb földes uraknak pedig, gazdag feleség, vagy csinos, fiatal és szép gouvernante kell, hogy érzéki szeszélyeiket eskontérozhassák.

Ha nekem leányaim volnának, oda törekedném, hogy azokat vagy katonatiszt, vagy orvos, vagy gyógyszerész, vagy hivatalnok, vagy kereskedő, vagy körjegyző vegye el. Ezekből válnak a legjobb férjek a világon. A papi gazdasszonyság sem utolsó kenyér, de ezt több okoknál fogva nem merem ajánlani. Istennek hála, te nem vagy olyan helyzetben, hogy borbélynévá légy; mert ezek a legveszedelmesebb férjek a világon.

Te még csak huszonkét éves vagy, azért nyugodtan várhatsz. Mostanában ugyis divatta lőn, vagy nagyon fiatalon, vagy későn szeretnek adni férjhez a leányokat. A fiatalok vagy elsenyvednek, vagy ha kissé öregebb férjük van, hamar változatosságot keresnek, mikor a férj az ajtón kimegy, az udvarló rendesen az ablakon szokott bemenni. Az érettebbek pedig rendesen papucs alá szoritják ferjeiket, vagy olyan szarvakat raknak homlokára, mint a minővel a őzbak bir, a mely Oszkár barátunkat meggyomrozta.

Te elég szép és fiatal vagy ahhoz, hogy az emlitettekből válassz magadnak egy olyan férjet, a ki nemcsak boldogitani képes, hanem akad is.

Ha házi prédikátióknak nem vagy ellensége akkor valami népesebb község vagy város ev. ref. papja se utolsó partie.

A professorok, ha az egyetemre kerülhetnek, szinte megállják a sarat. Ha a magánosságot szereted, akkor a culturmérnököktől se idegenkedjél, mert azok gyakran utazgatnak. Postáshoz ne menj, mert azok elfoghatják levelezéseidet.

Udvarlódnak olyan furcsa neve van, hogy az ember nem képes kiszámitani, hogy született nemes e vagy pedig készpénzen vásárolta meg a nemesi czimért pecsétgyürüjébe.

Igaz, hogy vannak Trifulszki nevü nemesek is, de hogy lehet, hogy ugyanakkor a Kvadrifulszkiak parasztok. Még egyszer ismétlem tehát, hogy nincs okod sietned. Én magam is igyekezni fogok, hogy valami neked való családboldogitót szerezzek számodra.

Itt helyben is találhatok igen érdemes jegyzőt és joggyakornokot, s különösen az árvaszéknél van egy, a kit minden tekintetben mernék ajánlani. Volna itt egy másik kisebb kaliberü, szeretetreméltó, gentleman is, de az szerencsés anyagi viszonyainál fogva, comtessek, baronessek és marquisekről álmodozik. Baj még az is, hogy nálunk, a még oskoláikat be nem végzettek is már nősülésről gondolkodnak.

A mi halad el nem marad. Ha valahol ugy a házasságnál nem lehet alkalmazni azt a régi közmondást „jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok", mert a veréb csapodár és sokat eszik, a tuzok ellenben figyelmes, csendes és különösen jó a melle husa.

Ma már a házasságok nem az égben, hanem a földön köttetnek s a kölcsönös szerződéseket a királyi közjegyző szokta formulázni. A szerelem a legcsekélyebb értékü pontozat a szerződésben és a felkiáltó jel a vagyonállás képezi.

Különben, ha feltünés nélkül teheted, ismertesd meg velem Trifulszkidat, akkor könnyebben megmondhatom, a hármas számot képviseli-e vagy a zérust.

Biztositalak, hogy ha én fiatalabb ember volnék, azonnal megkeresném kezedet, a kétszáz holdat eladnám Vattaynak, az árán vennék egy pár cséplőgépet, s aztán évenkint biztosan megkeresnék néhány ezer forintot.

Lauka Gusztáv.

hogy a még legkisebb falvaink is minő terjedelmes temetővel birnak, s hogy a temetők legnagyobb részét gyermeksirok népesitik be.

Ha a velök született gyógyithatatlan betegségek, elszigetelhetetlen járvány dulásának tudhatjuk is be az évenkint százezerekre menő lény vesztesé„ének egy tizedét, föllázad lelkünk azon elvitázhatatlanul megállapitott tény hallatára, mely kiméletlenül mutatja hogy a kisdedek halálozásának föltünő nagyságát az okozza, hogy ugy az anyák, mint a kisdedek a nélkülözhetetlen ápolás hiányán vannak. És fájdalom sok helyütt, még a gondatlanság s a nevelés ismeretlen volta csak fokozza az elszomoritó következmények sulyát.

Mindazok, akik a kisdednevelés fontosságát szivükön hordják, belátták, hogy a közönnyel fogadott eszme népszerüsitését nem szabad többé egyesek buzgalmára bizni, hanem azt oly intézmény védnöksége alá kell helyezni, mely nem pusztán rokonkörben mozog, de elég erkölcsi tekintélylyel is bir, hogy a kisdednevelés ügyét minél népszerübbé tegye.

A Mária-Dorottya főherczegaszony védnökségével dicsekvő egyesület vállalkozott ez üdvös munkára, s ebben a magyar nép szellemi factorai bizonyára tölük telhetőleg támaszt nyujtandnak. Emez egyesület át van hatva attól, hogy tisztán irodalmi propaganda vajmi lassan érlelné az óhajtott gyümölcsöket; elhatározta tehát, hogy a Kerepesi uton a „Beleznay kert“ helyiségeiben kisdednevelési tárlatot rendez a végből, hogy ott a kisdedek összes szükségleteire kiterjedő okszerü nevelési eszközöket s módokat a nagyközönségnek s különösen a családanyáknak bemutassa, s azután a szerzett tapasztalatok szakértői előadás nyomán könyvben gyüjtve minél szélesebb körökben terjeszsze.

A mai napság nálunk divatban volt közhasznu tárlatok között a kisdednevelése első izben fordul elő, s bárha az eszme uj, már is mindenütt meleg pártolásban részesül, s e pártolás annál örvendetesebb, mert hisz oly müről van szó, mely a társadalmat a legközelebbről érinti.

Százkét kiállitó tizezer tárgyat bocsátott a tárlat rendelkezésére, s a látogató közönség bizonyára sietni fog a szaktekintélyek lelkes fáradozásait méltányolni, ha a kiállitás dusan fölszerelt csarnokait végig szemléli. Megtalálja itt mindazt, a mi a kisdednevelésre üdvös s hasznos; megismerheti, sőt meg is szerezheti minden szülő azon eszközöket, melyek a sikeres erkölcsi és testi neveléshez megkivántatnak.

A Gelléri Mór által nagy szorgalommal szerkesztett katalogus biztos és nélkülözhetlen utmutató minden látogatónak. A katalogusnak Hollósy által rajzolt czimtáblája kedves apró alakjaival szinte vonz a mielőbbi belépésre. E katalogus öt főcsoportba osztja a kiállitást: I. Az egészséges kisded ápolása. II. az egészséges kisded értelmi nevelése. III. A gyermekbetegségek. IV. A társadalom müködése a kisdedekért. V. A kisdednevelés nálunk és a külföldön.

Az oktatásügyi csoportban 23 kiállitó vesz részt. Ezek közt találjuk az országos kisdedóvóegyesület, a Frőbel-egylet, a jótékony nőegylet, a Frőbel gyermekkert, a közmüvelődési egylet, az óvóképző-intézet, a hülyék intézete, a magán kiállitók, az elemi és polgári iskola, a magánóvoda végül az állami és más nyilvános óvoda kiállitásait. A kiállitás érdekességét nagyban fogják emelni a hétről-hétre rendezendő fölolvasások, melyeket szakirók fognak tartani a tárlat emeleti termében. A fölolvasások tárgya csupán a kisdedek nevelési s ápolási ügyét öleli fel. A felolvasások sorozata már meg is van állapitva; az elsőt aug. 11-én tartja Török Aurél ugyan franczia nyelven a vendégekül érkező anthropologusok kedvéért, de elő fogja adni magyar nyelven is. P. Szathmáry Károly a kisdednevelési tárlatról tett értekezést, később Győry Aladár is ismertetni fogja a társulatot. Xantus és Bródy Sándor is tartanak fölolvasást, szeptember hóban dr. Bókay János, Szaák Luiza, dr. Csapódy, Lederer és dr. Dubay fognak értekezni a gyermeknevelésről. Koronáját a fölolvasásoknak a Jókai Móré fogja képezni.

A kiállitás rendezése körül buzgólkodók méltán igényt tarthatnak a magyar anyák elismerésére. Ez üdvös mozgalomnak első eredménye a gyermekhalandóság csökkenése, azután a viruló egészséges gyermekek számának örvendetes öregbitése!

De a siker csak akkor lesz arányban a kezdeményezők törekvéseivel, ha a nagy közönség is magáévá teszi az ügyet, melynek zászlajára ártatlan földi angyalkáink életének megmentése van fölirva jelszó gyanánt.

Van-e tehát melegen érző sziv, de lehet-e igazán szerető szülő, a ki távol maradhatna a legnemesebb czélu mozgalomtól, hová minden ügybarát a legjobb tapasztalatait rakta a nyilvánosság oltárára, hogy közvagyonná legyen mindaz, mit tapasztalat és tudomány a mai napig kivivott szeretett kicsinyeink felnevelésére és ha veszélyben forognának, megmentésére. „D. K.“

A hirlapirodalom és a mai emberek.

Szomoru hir az, de ugy áll a dolog mai napon, hogy ha beleirnak valamit egy ujságba, rögtön ezer hivőre talál, és pedig különösen akkor, ha oly valakit rántanak le sárba a ki nem tartozik oda.

Ha mai napon egy minden tekintetben kifogástalan, jellemes férfiut, egy hivatásának élő, tisztességes erkölcsi testületet valaki megtámad, a nagy közönség nem kérdi, ki a támadó, alapos-e támadása, hanem 98% azt gondolja „nem fuj a szél hiába“, 2% pedig talán a véleményben van, „nem kell mindjárt mindent elhinni“.

Legutóbb a „Felső Torontál“-ban lett egy körülbelül ilyen irányu vezérczikk szélnek eresztve, melyben a megyei kormányzat van megtámadva és gyanusitva. A nagy közönség azon 98% számára, mely talán hajlandó volna a vezérczikket alaposnak ismerni el, csak ugy nagyjából a mint mi is tudjuk a következőket jegyezzük föl.

A könyvvezetés mestersége olyan mint a harangöntés, a hajdu nem ért hozzá, — a hivatkozott zármérlegek eredménye és a vezérczikk számitása közötti eltérés onnan eredhet csak, hogy a vezérczikk roszul számolt, mert a zármélegek, megjárták a ministeriumot is és szakértők által jóknak találtattak.

A kerületi alap mondjuk csakugyan fél millió volt papiron, mikor a vármegye 1876-ban átvette, de terhelte egyuttal, a volt kerület által elkezelt circa kétszázezer frt pausalis hátralék (ma már ki van fizetve), — a kerületi alapból, a volt kerület által kiadott kölcsönökből több mint 150,000 frt behajthatlanság czimén le lett irva, — a hasznothajtó jogokat, — italmérés, halászat, mészárszék stb. a kerületi alap elvesztette, — az ingatlanok egy nagy részét a dicasteriális épületet a korcsmákat stb. a kincstár és illetve a községek potom áron megvették, részben potomra.

A fél millióból mindezeket levonva, tisztán áll, hogy hol van a kerületi alap.

A vármegyei számvitel nem rejtegetett valami, nyilvános, mindenki által betekinthető, és az erre vonatkozó informatiok nem a „Felső Torontál“-nál, hanem bent a vármegyei czentrumban szerezhetők meg, — hol tudtunkkal minden kiváncsinak szivesen adnak felvilágositást.

LEVELEZÉS.

Bassahid, 1889 aug. 19.

Tekintetes szerkesztő ur!

Felséges királyunk születés napjának idei évfordulóján — mint rendesen — ez évben is a bassahidi g. kel. hitf. templomban — taraczk lövések mellett — fényes isteni tisztelet tartatott, melyben Dimits Pál itteni g. kel. szerb lelkész által tartott hitszónoklatban valóban remek előadásban s a benső érzés legmelegebb hangján emlékezett meg felséges uralkodónk s a sors által oly korán elragadott trónörökösről. Beszédében megesküdtette hiveit: hogy ő felsége és a királyi családnak mindég igazán hü alattvalói maradjanak, e hazát pedig, melyben a vallás és oktatásügyi szabadság mint fényes csillag az égen tündöklik — teljes odaadásal — a mint az derék becsületes polgárokhoz illik — szolgálják.

Szivére kötötte hiveinek, hogy polgártársaikat ne a vallás s nemzetiség után, hanem becsületük s jellemük után itéljék meg s ily módon igyekezzenek a testvériesség megtestesülésének fejlesztésére; mert az igazi boldogság csak ott képzelhető a hol ez honol.

A derék pap beszédét az áthatott polgárság harsogó „zsivió“ kiáltásai követték.

Sok ily papot az országnak s a. még itt-ott mutatkozó nemzetiségi izgatások elfojtvák.

Müller Sándor, jegyző.

HIRHARANG.

* **A király születésnapja.** Lobogó diszt öltött középületeink, a pazar fénynyel kivilágitott utczasorok már 17-én hirdették, hogy megérkezett ujolag, szeretett királyunk születés napja. Csekély jelei ezek azon végtelen szeretetnek, azon rajongó imádásnak, melylyel szivünkben viseltetünk magyar hazánk alkotmányos királya iránt. A hálaadó isteni tiszteletek már szombaton kezdetüket vették a n--becskereki izraelita imaházban. Vasárnap pedig reggel kilencz órakor az evangelikus egyházban tartatott ünnepies hálaadó isteni tisztelet; utána tiz órakor a rom. kath. nagy templomban és végül 11 órakor a szerb templomban. Mindenütt teljes diszben részt vettek a polgári és katonai hatóságok teljes számban. Az isteni tisztelet fényét emelték a kitünő összhangban előadott egyházi énekek, a lelkészek igaz szeretettől áthatott hálaimái.

* **Szent István napja.** Hazánk első szent királyának, a magyar állam valódi szervezőjének emlék ünnepét ülte meg e hó 20-án a nemzet. Nagy-Becskerek városa is szokott módon áldozott e napon a kegyelet adójának. Középületeinken lobogó diszt lengetett a szellő; 19-én este pedig fényes kivilágitás hirdette, hogy az első apostoli magyar királynak emlék ünnepét ujból ünnepli a hazafiui kegyelet. Huszadikán délelőtt 10 órakor isteni tisztelet volt a római katholikus nagy templomban. Az ünnepi isteni tiszteletet prédikáczió előzte meg, melyen igaz vallásossággal párosult magyar hazafiság vonult keresztül. Az isteni tiszteleten jelenvoltak: Zombori Rónay Jenő kir. tanácsos, alispán vezetése alatt a megyei törvényhatósági bizottság több tagja, a megyei tisztikar; a nagy-becskereki pénzügyigazgatóság, a városi tisztviselők a polgármesterrel élükön, a katonai hatóságok, a közös hadseregbeli és honvéd tisztek teljes számban; azonkivül a többi polgári hatóságok is képviselve voltak.

* **Társasvacsora.** A helyben állomásozó tényleges, nyugalmazott és tartalékos közös hadseregbeli és honvéd tisztek ő felsége a király születése napján társas vacsorát rendeztek a Casinó kerti helyiségében. Vacsora alatt rövid, velős, katonás toasztot mondott Dudás honvédalezredes ő felségére, melyet a jelenvoltak állva hallgattak végig, s utána háromszoros éljenben törtek ki.

* **Requiem.** Folyó hó 17-én mutatták be a helybeli római katholikus templomban Csanád egyházmegye elhunyt főpásztorának, Bonnáz Sándornak lelki üdveért a gyászisteni tiszteletet. A requiemen jelen voltak a polgári és katonai hatóságok majdnem teljes számban.

* **Fényes** esküvő folyt le f. augusztus hó 15-én Nagyboldogasszony napján a zentai r. k. templomban; e napon vezette t. i. oltárhoz Scossa Dezső barátunk Mikosevits Mariskát, Mikosevits József zentai ügyvéd és neje született Babócs Mariska leányát. Nyoszolyó leányok voltak: Hail Aranka, Dobók nővérek, Zsarkó Hajnalka, Major Etelka és Tényi Mariska. Násznagyok voltak. Dobók Béla zombori kir. ügyész és Szeles Kálmán szegedi ügyvéd. Az esküvőt 78 teritékü fényes soupé követte a városi nagy vendéglő helyiségeiben. A fiatal pár már az éjjeli személyvonattal uj otthonába utazott. A legtisztább és legtartósabb boldogság érzete fakadjon a két szerető sziv egyesüléséből. —s.

* **Tánczmulatság**. A helybeli „Rózsa“ szállóban sikerült tánczmulatságot rendezett augusztus hó 18-án a n.-becskereki szerb ifjuság. A tánczmulatságon nem nagy számu közönség vett részt, mi annak tulajdonitható, hogy az egész mulatságról a későn kiaggatott plakátok miatt, alig volt valakinek tudomása. De azért a kik ott voltak, kedélyesen és fesztelenül mulattak, főleg a nők, kikre egyenként négy öt tánczos jutott. A vidékről is voltak jelen a mulatságon, főleg hölgyek, kik nem tudni honnan tudták meg azt, a mit mi becskerekiek sem tudtunk, hogy tánczmulatság lesz. Névsort nem közölhetünk, mert valóban nem voltunk képesek a jelenvolt szépségek mindenikének nevét megtudni, s nem teljes névsort nem akarunk adni.

* **Nyilvános számadás.** A Nagy-Becskerek városi főgymnasiumi alap javára tett alapitványokról, és annak gyarapodásáról (XIII-ik közlemény). A főgymnasiumi bizottság által kibocsátott és annak idejében a „Torontálban“ is közlött felhivás folytán, melyben a hazának, főként pedig Torontálmegyének és Nagy-Becskerek városának jobbjai az iránt hivattak fel, hogy a főgymnasium fentartására szükséges alap megteremthetése, és ezen kiválólag hazafias és közmüvelődési intézet felvirulhatása czéljából alapitványokat avagy hagyományokat tenni kegyeskedjenek, a főgymnasiumi alap javára a következő adomány és tandijjak folytak be: 1. A n.-becskereki takarék és előleg egylet mint részvény társaságnak 1889. évi adománya 100 frt 2. az 1889-90. tanév I. felében befolyt rendes tandijak 315 frt, 94 kr., 3. az 1888-89. tanév II. felében befolyt rendes tandijak 318 frt 82 kr., összesen 734 frt 76 kr., mely összeghez hozzá számitva az eddigi közleményekben elszámolt 21307 frt 24 kr., eddig befolyt összesen 22042 frt. Miután a fenti czélra eddig befolyt és ujabban elszámolt alapitványokat és egyébb összegeket ez uton is nyugattjuk, egyben kedves köteleségünknek ismerjük az illető alapitvány tevőknek és adományozóknak ezen hazafias és közmüvelődésünk érdekében tanusitott nemes áldozat készségeikért a nyilvánosság utján, is forró köszönetünket és hálás elismerésünket nyilvánitani. N.-Becskereken 1889. évi augusztus 13 án. A főgymnasiumi bizottság megbizásából: Krsztics, polgármester: mint a főgymn. bizottság alelnöke.

* **Az uj iskolai év** kezdete a n. becskereki községi főgymnasiumban. A jövő 1889-90. isk. év szeptember hó 1-én veszi kezdetét. Erre a beiratások augusztus hó 29., 30. és 31-én délelőtt 8—12 óráig történnek. Ugyanezen napok délutánjain lesznek a pót, a javitó és a felvételi vizsgálatok is. A nm. vall. és közokt. m. kir. ministeriumnak 1889. évi máj. hó 4-én 19786. sz. a. kelt rendelete értelmében a nagy-becskereki közs. főgymnasium I. osztályába a jövő 1889-90. tanévben a középisk. törvény 17. §-a alapján 60 tanulónál több föl nem vehető. Ezen körülménynél fogva a szülők előzetes tájékoztatása végett közzétetik, hogy a gymnasium I. osztályába a beiratások első két napján csak nagybecskereki szülők gyermekei fognak felvétetni. Vidéki vagy más megyebeli szülők gyermekei az I. osztályba való felvételre csak a beiratások harmadik napján aug. 31-én jelentkezhetnek és a jelentkezés sorrendjében felvétetnek, mig a 60 tanulóra engedélyezett maximum el nem éretik. Ha valamely tanuló később jelentkezik, fölvétele iránt szeptember hó 8-áig bezárólag a késedelem inditó okainak tekintetbe vétele meliett az intézeti igazgató határoz. A szeptember hó 9—15-éig jelentkező tanuló felvételére az engedélyt folyamodás és alapos indoklás nyomán a tankerületi kir. főigazgatóság adja meg. A szeptember hó 16-tól jelentkező tanuló kérelmével utólagos felvétel engedélyezése iránt a nm. vallás- és közoktatási magyar kir. ministeriumhoz utasittatik. A beiratás alkalmával minden tanuló tartozik fizetni: 1 frtot az ifjusági könyvtárra, 50 krt az évi Értesitőre; I. félévi tandij fejében fizetnek az I—IV. oszt. tanulók 7 frtot, az V—VIII. oszt. tanulók pedig 8 frt 50 krt: minden tanuló, ki először lép be az intézet bármely osztályába, fizet felvételi dij fejében 2 frt 10 krt. Azon tanulók, kik rendkivüli tantárgyak tanulására is jelentkeznek, kötelesek az illető tárgyak után járó tandijnak felét szintén a beiratás alkalmával lefizetni. A rendkivüli tantárgyak dijai egész évre: a franczia nyelvé 10 frt; a rendkivüli rajzé 6 frt; az ének tanitásért dij nem fizettetik. A rendkivüli rajzra I. és II. oszt. tanulók nem jelentkezhetnek. A felvétetni kivánó tanuló a felvételre szülei, gyámja vagy ezek megbizottja kiséretében személyesen tartozik az igazgatónál és az illető osztálytanárnál jelentkezni. A nem helyben lakó szülők egész jóakarattal figyelmeztetnek, hogy gyermekeik előhaladása érdekében csak a tanári testület, illetőleg az igazgatóság tudtával és beleegyezésével fogadjanak szállást gyermekeik számára. Nagy-Becskerek, 1889. aug. 22-én. Az igazgatóság.

* **Iskolai értesités.** A helybeli községi népiskolánál a 6—12, illetve 13—15 éves tankötelesek beiratása f. évi szeptember hó 2., 3. és 4-én délelőtt 8—12. délután pedig 3—5. eszközöltetnek. Tandij 2 frt. Beiratási s értesitődij 45 kr. A szegények a tandij fizetés alól felmentetnek. Felhivatnak a szülők, gyámok, hogy tanköteles gyermekeiket a fenti napokon okvetlen beirassák, mert a később jelentkezők a törvény értelmében büntettetni fognak! Az iskolaszék.

*

* A helybeli ipar- és kereskedelmi iskolánál a beiratások f. évi szeptember hó 8-án délután 3—5, szeptember 9. és 10-én estve 5—7 eszközöltetnek a községi

népiskola I. emeletén levő igazgatói irodában. Tandij az ipariskolában 1 frt, a kereskedelmi iskolában 6 frt, mely összeg T. Blum Sándor gondnok urnál f. évi szeptemtember hó 10-ig füszerkereskedésében naponként fizethető Az ipar- és kereskedelmi iskolai bizottság.

* **Iskolai hirdetés.** A t. cz. szülők és gyámok tisztelettel értesittetnek, hogy a beiratások az 1889—90-iki tanévre a Miasszonyunkról nevezett iskolanővérek vezetése alatt álló nagy-becskereki róm. kath. intézetbeli, magán és népiskolában szeptember 2., 3. és 4-én, délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig a zárdaépületben tartatnak. — Szept. 5-én pedig reggeli 9 órakor az ünnepélyes „Veni sancte" a pléb. templomban megtartatik, mely után az előadások kezdődnek. Nagy-Becskerek, 1889 aug. 20. Az igazgatóság.

* **Iskolai értesités.** A zentai közs. gymnasiumban az 1889-90. tanévre szóló beiratások aug. 29-én, 30-án és 31-én d. e. 12 óráig eszközöltetnek. Mivel az I. osztály mellett párhuzamos osztály is nyittatik, helybeliek és vidékiek egyaránt bevétetnek már 29-én számra való tekintet nélkül. Helybeliek 4, vidékiek 6 frt tandijat fizetnek. Egy (a latin ny. és történelemből tanképesitett) helyettes tanár 800 frt dijazással azonnal alkalmazást nyerhet. Bővebb értesités az igazgatóságnál nyerhető.

* **Iskolai értesités.** A szegedi főgymnasiumban a beiratások az 1889-90 ik tanévre augusztus hó 29., 30. és 31-én, továbbá szeptember hó 1. és 2-án történnek. Minthogy a nm. ministerium rendelete értelmében egy-egy osztályba 60 tanulónál több föl nem vehető s a helybeliek a fölvételnél előnynyel birnak. Augusztus hó 29-én és 30-án délelőtt 8—12 óráig s délután fél 3—5 óráig csak helybeliek iratkozhatnak be; augusztus hó 31-én 8—12 óráig s délután 3—5 óráig, továbbá szeptember 1. és 2-án 8—12 óráig helybeliek és vidékiek. Valamint a helybeliek a vidékiek fölött, ugy azon vidékiek, kik már előbb is e tanintézet növendékei voltak, az ujonnan jelentkezők fölött előnynyel birnak. Megjegyeztetik, hogy az eddig fönnállott párhuzamos osztályai (3 első, 2 második, 2 harmadik, 2 negyedik) jövőre is fóntartatnak. Tandij fejében a helybeliek 10 frt 80 krt, a vidékiek 15 frt 80 krt fizetnek. Ezen összeg félévenkint két részletben előre fizetendő. A vidéki szülők beirás alkalmával kötelesek gyermekeik szállásadóit bemutatni, hogy azoknak az igazgatóság a gondviselésökre bizott tanulókra vonatkozó utasitásokat megadhassa. — Szegeden, 1889 augusztus hó 22-én. Magyar Gábor, főgymn. igazgató.

* **Beiratás.** A kir. Zeneakadémiában az 1889-90-diki tanévre ugy az akadémiai cursusokra mint az előkészitő osztályokba a beiratások folyó 1889. évi szeptember hó 1—10-ik napjain, mindenkor délelőtt 10—12 óra között történnek a titkári hivatalban (Andrássy-ut 67. sz. II. emelet). A felvételi vizsgálatok pedig szeptember hó 11-én fognak megkezdetni, s mindaddig folytattatni, mig a jelentkezett növendékek mind megvizsgáltattak. A szeptember 11-dikétől 15-éig jelentkezők igazgatói, az azontul belépni szándékozók pedig miniszteri engedélyt kötelesek kieszközölni. A felvételi kellékeket az igazgatóság hivatalból küldi meg az érdeklődőknek. A növendékek szülőikkel vagy gyámjukkal, illetőleg gondnokukkal tartoznak megjelenni, nehogy a tandij fizetésére vonatkozó kötelezvény kiállitása nehézségekbe ütközzék. Ugy az igazgatói, mint a miniszteri engedélyért, a szabályszerüen felszerelt és kellő bélyeggel ellátott kérvények, a titkári hivatalban az igazgatósághoz czimezve nyujtandók be. Azok, kik valamely tantárgyból a vizsgálatot a kellő időben nem tették le: a pótvizsgálat; azok pedig, kik valamely tantárgyból „elégtelen" érdemjegyet nyertek: a javitó vizsgálat engedélyezésére vonatkozó szabályszerüen felbélyegzett kérvényeiket augusztus hó 28., 30. és 31. napjain délelőtt 10—12 óra közt az igazgatóságnál benyujtani és a vizsgálati dijat előre lefizetni kötelesek. Azok, kik két tanszakból nyertek „elégtelen" érdemsorozatot, a pótvizsgálat letételének megengedéseért az igazgatóság utján a nmgu vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz folyamodhatnak. Kérvényeiket az igazgatóságnál a fentebb kitett időben adhatják be. Azok, kik több mint két tantárgyból nyertek „elégtelen"-t, javitó vizsgálatra nem bocsáttatnak. Azok pedig, kik mint ismétlők nyertek „elégtelen" osztályzatot, az intézet kötelékébe föl nem vétetnek. Budapesten, 1889. évi augusztus hó 7 én. Az igazgató nevében: Dr. Peregriny János, titkár.

* **Pályázat.** A kir. Zeneakadémia igazgatósága a nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. Ministerium 26990/86. sz. rendelete alapján egy tankönyvül is használható s a magyar zene sajátságait is tárgyazó müre a következő feltételek mellett pályázatot hirdet. „A mü iskolai kézikönyv alakjában szerkesztendő s a szöveggel együtt legfelebb öt nyomatott ivre terjedhet. A pályamü főczélja, hogy a magyar királyi Zeneakadémiában tankönyvül szolgáljon. Ennek következtében a zeneszerzés általános szabályai mellőzendők, és csakis azon különlegességek tárgyalandók, melyek a magyar zenének a cosmopolitikus zenétől való megkülönböztető sajátságait képezik és pedig az abban kizárólag használt hanglépéseket, zöngidomi alkotásokat, összhangzatokat és müformákat illetőleg. A mennyiben ez szükségesnek mutatkozik, kellő tekintet forditandó a magyar dallamoknak a magyar nyelv tulajdonságaival összefüggő sajátságaira is. A nem sajátkezüleg irt s jeligés pályamüvek az 1890. évi szeptember hó 30-ik napjának déli 12 órájáig a szerző nevét rejtő jeligés levéllel ellátva az orsz. m. kir. Zeneakadémia igazgatóságához (Budapest Andrássy-ut 67. sz.) küldendők. Elkésve érkezett pályamüvek figyelembe nem vétetnek. A pályamüvek felett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium által szakértőkből alakitandó pályabiróság fog dönteni. A pályadij 50 darab körmöczi arany. A pályanyertes mü kiadásának joga az orsz. m. kir. Zeneakadémia tulajdonába megy." Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik pályázni óhajtanak, hogy e feltételeknek megfelelőleg müvöket a kitüzöt határidőig beadni szivesked jenek.

* **Hegedüs** János által szerkesztett „Ismétlő könyv kérdések és feleletekben, a jegyzői vizsgára készülők számára" czimü munka, melynek ára 1 frt, a sajtót már elhagyta s Mezőturon Oppiliv Károly könyvnyomdász és könyvkereskedő ur mint bizományosnál kapható.

* **Az október 13-án** Nagy-Becskereken tartandó lódijazás és lóverseny költségeire adakoztak: Urbán Iván 25 frt, Sváb Károly 10 frt, Gazdasági egyesület 150 frt, gróf Karácsonyi Jenő 50 frt, báró Liptay Frigyes 25 frt, gróf Bethlem Miklós 5 frt, Delimánich Lajos 5 frt, Rónay Ernő 10 frt, Damaszkin János 10 frt, báró Duka Péter 10 frt, Karácsonyi László 10 frt, Mocsonyi Laura 50 frt, gróf Szmettov Richárd 10 frt, özv. Bobor Györgyné 10 frt, összesen 380 frt. a legutóbb kimutatott 915 frtal együtt összesen 1295 frt.

* **A nagy vásár.** A nyári országos vásár az idén meglepett mindenkit, mert nem ázott meg senki. Az ég csatornái ritka szokatlansággal nem zuhogtatták a vásárosok nyakai közé a hagyományos záporesőt. Valóban ritkán volt ily látogatott vásárunk, mint az augusztusi. Volt vevő elég, a megjelent iparosok nem panaszkodhattak. A sok szép portékát nem kellett ujból visszacsomagolni a ládákba. A megrakott szekerek üresen koczogtak haza, de telve volt a gazdáik bugyelárisa. Legjobban ment a gseftjük a mézeskalácsosoknak. Hogyne, mikor mindenki szerzett be ott valami vásárfiát meglepetésül az otthon maradottaknak. Volt is, azt hiszem, öröm az apróság körében mindenütt, mikor megkapták az apa, anya, ángyi és sok mástól a régóta öröm repesve várt édes vásárfiát! — Legtöbb vásárló publikumot vonzott a „Bazár". Olyan olcsón nem is kaphat az ember sehol aranykarpereczet, óralánczot, illatszert s több efélét, mint a hét krajczáros bazárban. Hét krajczárt már ki sajnálna kiadni, mikor a szegény bazár tulajdonos tiszta veszteség mellett pocsékolja el áruczikkeit! Hja ilyen e mi népünk! Pedig rég papolják a fülébe: olcsó husnak hig a leve! Dehát ez mindhiába való! Hiába kidobja pénzét a sok haszontalan kimustrált portékáért. S annyit összevásáról a „Bazár"-ból, hogy azon a pénzen biz vehetne valami jó iparmunkát is.

* **Vásárengedélyezés.** A ministerium megengedte, hogy Aracs községe csütörtökönként marhavásárral egybekötött heti vásárt tarthasson.

* **Hivatalos jelentés** f. évi julius hóban Nagy-Becskerek városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. — Városunk lakosságának száma az 1881 iki népszámlálás szerint körülbelül 20000. Az összes elhaltak száma 55, a következő halálokokkal: Ragályos és járványos betegségek: Vörheny 12, gyermekágyiláz 1. Egyéb betegség: Veleszületett gyengeség 4, ránggörcs 7, gyermekaszály 2, tüdőgümőkór 6, bélhurut 6, méh és méhköri lob 1, agyvérömleny 1, aggkór 3, görvélykór 2, agyburoklob 5. — Születés julius hóban 61 jelentetett be. — Az egészségügyi viszonyok kedvezők voltak; a ragályos kórok közül a vörheny több esetben lépett, jellegénél fogva tartani kell attól, hogy járvánnyá ki fog törni, miért is a kellő intézkedések megtétettek. — Nagy-Becskerek, 1889 aug. 5. Dr. Haidegger L

* **Mit hoz a zóna?** A külföldi lapok nagyban foglalkoznak azzal az ujitással, melyet közlekedésügyi ministerünk létesitett, s arra az eredményre jutnak, hogy az valóságos nagy forradalmat jelent nemcsak a magyarországi, hanem a középeurópai, sőt az egész kontinentális közlekedési forgalomban. — A német lapok ugyanis kiszámitották, hogy a mi zóna rendszerünkkel az összes középeurópai tourista és kereskedelmi áramlatak irányzata az eddigivel homlokegyenest ellenkező térre fognak átcsapni. Igy például Németország tourista-forgalma eddig két irányba gravitált. Egyik Norderneyt, Shetlandot, Skandináviát kereste fel, a másik az Alpeseket. Mind a két csoport ezuttal Magyarországra fog jönni. — Kiszámitották ugyanis, hogy Berlinből Abazziába, a dalmát tengerpartokra, a Rivierára Olaszországba sokkal kevesebbe kerül az utazás, mint a bár közellevő, de alacsony kulturális nivón álló Skandináviába. Az állami vasut elviszi ezeket a kirándulókat Ruttkától Fiumeig 4 frtért! — Hasonlólag a mi országunkon keresztül fogják utjokat venni az oroszok, lengyelek Olasz- és Törökországba, az észak-keleti és fiumei vonalon, holott ezek eddig Odesszáig saját vasutaikon mentek a Keletre, illetve Varsón, Prágán, Bécsen át Olaszországba. Ugyancsak mi leszünk az összekötő kapocs Oroszország, a Kelet és Páris között. — De ennél még messzeterjedőbb változásokat is deritettek ki a külföldi szakemberek. — Amerikából, Angliából Majna melletti Frankfurton át Keletre törekvő utazók nem a münchen-bécsi irányt fogják választani, hanem Boroslón át jönnek Felső-Magyarországnak, egész hosszában szelvén át hazánkat Erdély felé, s igy kikerülik Bécset, melynek nem csak eme megváltoztatott utirány folytán, hanem majdnem az összes fent elősorolt kombinációk által, tetemesen meg fog csökkenni főbb jövedelmi forrása, idegen forgalma, mely Budapesten fog minden oldalról összefutni. — De ez még mind nem olyan fontos vivmány, mint az az egy nyereség, hogy az összes németországi és ausztriai touristaforgalom cserben fogja hagyni az Alpeseket, Svájczot és Felső-Magyarország fürdőit fogják felvirágoztatni. — Már ebből a rövid vázlatból is apodiktikus bizonyossággal következtethető, hogy rövid idő mulva Magyarország lesz Európa touristaországa par excellence!

* **A jó ötlet.** Összeveszett valamin a fiatal házaspár és a szép menyecske durczásan bezárta férje előtt a benyiló ajtót. Már otthon is kellemetlen az ilyesmi, hát még fürdőn, a hol jobban egymásra vannak utalva az emberek, s a hol minden szem megfigyeli, hogy milyen szótlan haragosan ballag az előbb még irigyelt férj mellett az a daczoló szép asszony. Kétszeresen kellemetlen volt tehát a férj helyzete, egyrészt: a lezárt benyiló ajtó miatt. De hiába kérlelte az asszonyt, az nem egyhamar szokott engedni. Már arra is hajlandó lett volna a férj, hogy isten neki! menjünk hát utókurára Herkulesfürdőre, a hogy a szép asszony kivánta, de sehogysem hagyták őt szóhoz jutni. Ily szomoru helyzetben volt a szerelmes férj, mikor egy este a fürdői vendégszereplő chansonett-énekesek hallgatására fanyalódott, akik közül ott volt a hires Tazianó, a ki férfi létére a legélénkebb női soprán hangon énekel s a csalódás teljessége miatt női ruhákban is lép föl. Őt hallgatva, egy jó ötlete is támadt a férjnek; megismerkedett Tazianóval és barátságot kötött vele. Aznap este a magában maradt duzzogó feleség már korábban lefeküdt, de egyszerre csak erősebb zaj és léptek hangja verte föl álmából, a mely zaj és léptek a férj szomszédos szobájából hallatszottak át. Ennyi háboritásra még el tudott volna aludni, de olyasmit is hallott, a mi hirtelen kiverte szeméből az álmot, a férj szobájában — csengő női hang, nőbeszéd, gyönge női nevetés hallatszik! . . . És azzal a növel — az ő drágalátos férje társalog, sőt, a mint kivehető, elég bizalmasan! . . . No, ez már mégis szemtelenség, hogy egy férj a neje közvetlen közelébe merje hozni a nőlátogatóját! . . . Persze! azért nincs pénz a herkulesfürdői utra. — — Erre méregbe jön a megsértett asszony, fölkapja otthonkáját és átront a férj szobájába, hogy kidobja a szemtelen nőlátogatót. Belép ott és két nyugodtan szivarozó — férfit talál. — Ah! kedves nőm! — ugrik föl a férj — de jó, hogy még fön vagy: ime, bemutatom Taziano urat, a ki most lévén Herkulesfürdön, nekem épen az utat magyarázza meg: mert mi is oda fogunk menni! . . . Rövid beszélgetés után eltávozott Taziano, s mikor a kikisérő férj visszatért, — már nyitva találta a benyiló szoba ajtaját.

* **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbajnál, a valódi „Moll-féle seidlitzporok" bizonyultak legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerősitők és vértisztitók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállitó által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készitménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláirásával. 3

* **A száj és a fogak.** Vannak emberek, a kiknél a száj és a fogak gondozása mindaddig az utolsó szerepet játsza, mig egyszer valami szájbetegséget, vagy fogfájást kapnak. Ilyenkor azután Pontiustól Pilátushoz futnak s a vége mégis csak az, hogy a fogat huzatni kell vagy költséges kezelésnek kell magát alávetni. Ezt azonban mind kikerülhették volna, ha dr. Popp J. G. udvari fogorvosnak már 40 év óta elismert szájkonzerváló szereit használták volna. Anatherin szájvize 50 kros, 1 frtos és 1 frt 40 kros palaczkokban, melyek közelebb tetemesen meg is nagyobbittattak, állandó használat mellett minden szájbajt legyőz és lehetetlenné tesz és a fogfájást teljesen kizárja. 35 kros fogpasztája és 1 frt 22 kros Anatherin fogpasztája és végre 63 kros fogpora a legegészségesebb fogtisztitító szerek. Ezeken kivül a feltaláló három szappan különlegességet is készit és pedig a hires Popp féle gyógynövény szappant (30 kr.), mely gyógyhatása mellett a legkellemesebb szapan is, továbbá a napraforgóvirág szappant (40 kr.) és a Vénus szappant (50 kr.), melyek az arcz- és kézbőrt rendkivül finomitják és a jelenkor legfinomabb divat-pipereszappanai. — E szerek kaphatók helyben Kellner, Menczer és Kovács gyogysz., Kokits, Weisz és Deutsch M. kereskedőknél.

Kimutatás

a „Torontálmegyei takarék- és hitelbank" 1889-ik év julius havi forgalmáról.

I. Pénztári betételek

állása junius végével . . .		470536 25
betételek julius hóban . .		92238 05
	összesen	562774 30
visszafizetések julius hóban . .		64109 88
állása julius végével 1889 . .		498664 42

II. Folyó számlai üzlet

tevőleges egyenleg junius végével .		21088 36
kiadatott julius hóban . .		5398 48
	összesen	26486 84
visszafizetések julius hóban . .		8467 36
állása julius végével . . .		18019 48

III. Leszámitolási üzlet

a tárcza állása junius végével .		527159 88
leszámitoltatott julius hóban . .		209915 99
	összesen	787075 87
visszleszámitoltatott és visszafizettetett julius hóban		121072 90
a tárcza állása julius végével .		616002 97

IV. Előlegek értékpapirokra

állása junius végével . . .		8821 50
kiadások julius hóban . .		910 —
	összesen	9731 50
visszafizetések julius hóban . .		1293 —
állása julius végével . . .		8438 50

V. Ingatlan kölcsönök

állása junius végével . . .		60440 10
visszafizetések julius hóban . .		1156 -
állása julius végével . . .		59285 01

VI. Pénztár-forgalom.

készpénzegyenleg junius végével .		15138 27
Bevételek julius hóban . .		509591 33
	összesen	524729 60
kiadások julius hóban . .		503559 60
készpénzegyenleg julius végével .		21170 50

Felelős szerkesztő: **Lauka Gusztáv.**

NYILTTÉR.

(Az e rovat alatt közlöttért nem vállal felelősséget a szerk.)

Az egyet. orvostudományok tudora

dr. Kovács I.

nő- és gyermek-gyógyász, gégész, rendel 2—4

lakása ideiglenesen:

Főutcza Freund-féle ház.

(269—6.2)

Hirdetések.

Uzletmegnyitási jelentés.

Alulirott tisztelettel értesiti e város és környéke t. közönségét, hogy **helyben a gabona-téren** écskai-utcza sarkán, egy **tökéletesen felszerelt**

épületfa-kereskedést

nyitott. — Ajánlja nagy raktárát mindennemü

épületfa, deszka, zsindely, lécz,

továbbá

asztalosáruit,

valamint mindenféle

bognárfát,

a lehető legolcsóbb árakon pontos kiszolgálás mellett.

(264—3.3) Kiváló tisztelettel

Ujvári Adolf.

Hirdetés.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagy-Becskerek városában** minden foglalkozást közvetitő

cselédszerző-

és

tudakozó-intézetet

nyitottam. — Ezen üzletembe vágó szives megbizásaikat kérvén, maradok

Nagy-Becskereken, 1889. évi augusztus 22-én

ifj. Molnár Ferencz.

(278—1) Ferencz-Józseftér, 631 3. házszám alatt.

Egy pohár 10 kr.

KORONA-SZÁLLODA

Naponta

pilseni nyári vagy ászoksör

a

pilseni polgári sörfőzdéből.

Egy pohár 10 kr. (246½—5)

Egy pohár 10 kr.

Dr. Grósz Sándor,

fogászati műterme

Budapest, Károlykörut 7.

rendel 9—12-ig és 2—5-ig.

Elvállal fogtömést, fogak tisztitását, gyógyitását, foghuzást, kivánatra kéjgázzal, és fogmüsorok készitését. (250-5.4)

A szülék figyelmébe!

Kutka Mária benlakással összekötött, **Verseczen 28 év óta fenálló,** nyilvánossági joggal ellátott magán **leanynevelő tanintézetében** a beiratások szeptember első napjaiban fognak megtartatni.

A több mint negyedszázados multtal dicsekedő tanintézet 4 elemi és 4 polgári osztályból áll, melyhez még egy ötödik magasabb osztály is csatoltatott, hol a növendékek a háztartás, ruhavarrás s egyéb a gyakorlati életben szükséges dolgokban nyernek oktatást. (276—2.1)

Az oktatást a polgári leányiskola osztályaiban a főreáliskola tanárai végzik.

A benlakó növendékek egy iskolai évre 290 forintot fizetnek, melyért teljes ellátást, gondos ápolást és az összes kötelezett tantárgyakból oktatást nyernek.

A tannyelv magyar és német. Különös gond fordittatik a franczia nyelv és zenére is.

A felügyeletet 3, a növendékekkel együtt lakó okl. tanitónő végzi.

Levélbeli megkeresésre mindennemü felvilágositással szivesen szolgál

az intézet igazgatósága.

1—2 iskolásfiut

jó családból elvállal teljes ellátásra, gondos felügyelet és naponkénti oktatás mellett egy magyar ajku család.

Bővebb értesitéssel szolgál a nagybecskereki kir. közjegyzőségnél

(279—1.1) **Czinner.**

2317. sz. kzg. 1889. (272—3.2)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlaki járásához tartozó Offszenitza községében megüresedett jegyzői állás f. évi szeptember hó 16-án d. e. 10 órakor Offszenitza község házánál megejtendő törvényszerü választás utján fog betöltetni.

Felhivatnak a pályázók, hogy az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §. értelmében felszerelt folyamodványaikat f. évi szeptember hó 14-én d. u. 5 órájáig alólirottnál benyujtsák, mert később érkezettek figyelembe vétettni nem fognak.

A jegyzői állás javadalmazása a következő:

1. Készpénzbeli fizetés .	512 frt.
2. Irodaátalány . . .	40 frt.
3. Iroda világitási átalány .	3 frt.
4. Uti átalány . . .	100 frt.

5. 25 ürköbméter kemény tüzifa természetben az udvarba szállitva;

6. Szabad lakás a 102. sz. községházban, a hozzá tartozó udvar, házikert és melléképületek használata.

7. A jegyző marhája legelődijmentes az esetben, ha a község vagy saját vagy bérelt legelővel bir.

Bánlakon, 1889. évi augusztus hó 15-én.

Bielek. főszolgabiró.

8625. sz. kig. 1889. (281—3.1)

Pályázat.

Torontálmegyébe t.-kanizsai járásba iktatott Szőregh községében üresedésbe jött községi bábai állomásra, mely f. évi szeptember 10-én választás utján be fog töltetni, a pályázat ezennel hirdettetik.

Ezen állomás évi 120 frt és a szabályrendeletben engedélyezett dijjazással van javadalmazva.

Látogatási dij: Földes gazdáknál 1 frt, házas zselléreknél 50 kr., házatlan zselléreknél 20 kr. Az egészen szegényeknél pedig ingyen tartozik működni.

Miről pályázni óhajtók azzal értesittetnek, hogy törvényszerüleg felszerelt kérvényeiket ezen főszolgabirósághoz f. évi szeptember hó 9-ig beterjeszszék.

Török-Kanizsa, 1889 augusztus 19.

Issekutz Antal.
főszolgabiró.

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

műszaki irodájában

Nagy-Becskereken

belvizlecsapolási, földmérési, tagositási, nemkülönben a **magasépitészet** körébe tartozó bárminemü munkák **utólagos** és **mérsékelt dijazás** mellett elvállaltatnak. (107—26.22)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

!Pénz!

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig

közvetittetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors körösztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálok minden e szakmába vágó fölvilágositással bérmentve.

Egyuttal ajánlom magamat **mindennemü állami** és **magán sorsjegyek, arany** és **ezüst pénzek, idegen bankjegyek** méltányos **bevásárlása** és **eladására,** nemkülönben **mindennemü szelvények beváltására.**

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-becskereki váltó- és bizományi üzlet

(6—26.17) **L. Kadelsburger.**

MOLL SEIDLITZ POR

- Tavaszi gyógyitás
- Nyári gyógyitas
- Őszi gyógyitás
- Téli gyógyitás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A sokszorositott czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs **gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér** és a legsokféleb **női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasitással 1 frt.**

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszertáraiban.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállitó, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széthküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Élő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szivelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóva és tőt könnyüvé teszik. Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

- Legjobb bedörzsölő szer
- köszvény
- csúz

és minden

- meghülési betegségek ellen.

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláirasát viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, mindennemü testfájdalmak és bénulásnál; **burogatás alakjában** minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. **Belsőleg** vizzel vegyitve hirtelen rosszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasitással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszertár és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállitó. Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Széthküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle franczia borszesz és sója vidékemen nagyszerüen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segitségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

(265 - 3) **Hornof,** lelkész Micholup-ban.

Kapható Nagy-Becskereken: Menczer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógysz. uraknál.

Nyomatott a kiadó Pleitz Ferencz Pálnál Nagy-Becskereken.